

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu. — Posamezna številka stane s prilogo „Vera in Življenje“ 2.- Din.

Kam gremo?

Ali si sedel že kdaj na polju? Med rožami? Zjutraj, zvečer? Kjer so cvetele lepe marjetice in na bližnji njivi so se klanjale mogočne solnčnice? Kam je cvetje vsak čas nagibalo svoje glavice? — Le k solncu.

Si že opazoval pridno mravljo? S težkim tvorom obloženo? Le kam je šla? — Samo proti svojemu mravljišču.

Odhajajoče lastovke si nehote pogledal? So bile že urejene? Kam so odšle? — Vse so imele isti cilj: proti jugu. In nobena drugam!

Vse ima svoj cilj!

Tudi ti, prijatelj!

Zjutraj vstaneš. Moliš? — Da bi le! —

In potem je vsak dan isto. Hitiš v tovarno, da ti zabrni stroj svojo pesem, vsedeš se k delu, telesnemu ali duševnemu, delaš načrte. Želiš vedno naprej. Kam? — Kam, prijatelj, ko ti mladost in moč mineva vsaki dan?...

Vprašanje, ki ga je sveti Filip Nerij stavil nadebudnemu mladeniču - dijaku: „In potem?...“, nam vsaki dan bolj živo in neizprosno prihaja nasproti. — Dokler odgovor naš ne zastane pred besedico: smrt... Pa, smrti se ne smemo bati!

V evangeliju sv. Janeza beremo: Naslednji dan je spet Janez ondi stal in z njim dva izmed njegovih učencev; in ko se je ozrl v mimo gredočega Jezusa, je rekel: „Glejte, Jagnje božje!“ Njegove besede sta slišala ona dva učenca in sta šla za Jezusom. Jezus pa se obrne, in ko ju vidi, da gresta za njim, jima reče: „Kaj iščeta?“ Odgovorita mu: „Rabi (kar pomeni učenik), kje stanuješ?“ Veli jima: „Pridita in poglejta.“ Šla sta in videla, kje stanuje, in sta tisti dan ostala pri njem. Bilo je okrog desete ure. (Jan. 1, 35—39.)

Do kdaj sta učenca ostala pri Gospodu? Vedno. Spremljala sta ga na potih do tedaj, ko je govoril, da odhaja k Njemu, ki Ga je poslal. In tudi sama sta šla potem isto pot.

Pred nami je šel Gospod. Nebesa nam je odprl, sedeže pripravil. Pojdimo za Njim. Kot so šli vsi svetniki, ki jih v duhu gle-

damo v nebesih na dan 1. novembra. Kot so šli, upamo, naši dragi, katerim bomo na vseh mrtvih dan grobove obsuli s cvetjem.

Kam gremo?...

Kaj premore krščanska ljubezen.

Vsi tržiški farani pač poznamo našega rojaka vlč. g. Jerneja Kogoja iz družbe očetov jezuitov. Lani je bil med nami, da je obhajal obnovitev nove svete maše. Odšel je potem zopet na Francosko. Gospod „Jernejček“ večkrat piše svojcem prav zanimive stvari. Menim, da ne bo zameril, če sledeče iz njegovega pisma priobčimo v našem župnijskem listu.

20. junija t. l. sem prišel iz doma katoliških dijakov v Lyonu nazaj na naš fourvierski grič. Imenovan sem bil za kaplana bolnice, ki je blizu naše redovne hiše. Ali zares, v tej bolnici ni nič prijetnega, vsaj po človeškem, zemeljskem mnenju.

To je namreč bolnica za moške, ki imajo neozdravljive rane. Posebno za take, ki imajo neozdravljivo bolezen — raka. Temu je razjedeno uho, onemu lice itd. Marsikdo teh revežev ima obraz tako razjeden, da mu od čeljusti štrli sama kost.

Grozen smrad puhti od teh bolnikov. Človek bi skoraj omedlel. Kadar je treba stati pol ure ali še več pri takem revežu, da dobi v zakramentu svete pokore tolažbo in zaupanje v Boga, — in to prav blizu, glava poleg glave, — je to res huda stvar. Pa hvala Bogu, to prav rad storim. Saj duhovniki pri sveti spovedi ne gledamo na trohljivo telo, ampak na neumrjočo dušo.

Nekaj izrednega in vzpodbudnega v tej bolnici je pa to, da so strežkinje same spoštovane lyonske dame, ki se žrtvujejo iz plemenite krščanske ljubezni. Kar dneve si določijo med seboj za svoje požrtvovalno samaritansko delo in točno se vrstijo pri težkem delu v dneh in nočeh. Med temi požrtvovalnimi damami so tudi plemkinje in

grofinje. Kako bi katoliški duhovnik ne opravljaj svoje službe z veseljem, ko mu svetne žene dajejo tako lep zgled?!

Brez solnca.

Vstopim v slabo stanovanje. Vse je v eni sobi. Revščina in še bolezen kraljuje. „Kje imate očeta, moža?“ Bolehna mati odgovori: „Odšel je. Samo me je pustil z otroci. Večkrat tako naredi. Ko mu pojde še slabše kot nam doma, se bo vrnil“. Uboga družina! Brez solnca, brez sreče živi. Le krščanska dobrotelost ji pošlje tu in tam žarek, ki za trenutek vsaj osuši solzo...

Starejša žena, vsa objokana se mi boječe približa. Prične govoriti, a solze ji zamorijo glas. „... ne morem več nositi križa! Za obleko in hrano ni, za pijačo mora biti. Za otroke se ne briga, mene je pričel pretepati. Na sodišču bova imela obravnavo.“ Nesrečna družina! — Ali more pretep in sodna obravnava prinesiti družini srečo in zadovoljnost?

Mati mnogih otrok potoži: „Naj trpim. Za otroke naj bo, ki doraščajo. A to mi je pa neizmerno težko, ko mi mož predbaciva nepoštenje, nezvestobo. Prevelika je vsa moja skrb in tuga, da bi mogla junaško nositi še taka očitanja!“ — In to prenaša žena, ki moža in otroke živi. Mučenica!

V joku pove zopet žena: „Saj možu vse odpustim. A težko mi je, ko preklinja in pohujšuje otroke. Kar z materinsko skrbjo zgradim, to s svojo kletvino in surovostjo podira. — Kakor, da ne bi bil odgovoren za pošteno vzgojo otrok tudi oče!“

Take in podobne so zgodbe družin, kjer ni oče na mestu. Ni solnca v takih družinah! Brez solnca pa ni življenja!

Trije orožniki.

Bral sem o bogatem Francozu. Bil je v visoki državni službi in užival je vsesplošno spoštovanje. Pa je zapustil svet in njegovo vrvenje in šel je v mirni samostan očetov trapistov. Sorodniki in prijatelji so se tej odločitvi čudili in pregovarjali so ga, naj vendar ostane med svetom v svoji sijajni službi. Pa vse zastonj.

Že je bil ta Francoz nekaj časa v samostanu, ko so še prišli za njim njegovi bivši najboljši prijatelji, da ga vendar poizkusijo izvabiti iz samostanskih zidov. A njihovo vabilo je čulo odgovor: „Ne morem!“ „Zakaj ne moreš?“

„Ali niste pri vходу v samostan zapazili treh orožnikov, ki mi branijo izhod?“

„Treh orožnikov?“, so se začudili prijatelji, „ne, mi jih nismo zapazili“.

In pojasnil je plemeniti mož: „Tri oboke ima ubod tega samostana. Na prvem je napis: smrt, na drugem: sodba, na tretjem: večnost. To so trije orožniki, katerim ne morem uiti. Zato ostanem tu!“

Par besed o praznoverju.

Star pregovor pravi: Nevera in praznoverje sta sestri. Res, najbolj neverni so navadno najbolj verni — za neumnosti.

Živa je zavest vsega človeštva, da je še nekaj višjega in bolj popolnega nad nami kot pa je ta tvarni svet, katerega vidimo, tipamo in uživamo. In marsikdo ne veruje v Boga in njegovo vsemogočnost, marsikdo tudi ni trden v veri, in skrivne, višje moči pripisuje hudobnemu duhu ali pa stvarem.

Koliko je med ljudmi vraž! Veliko jih je, ki nočejo upoštevati vse obsegajoče božje ljubezni, ki edina človeka osreči; menijo pa, da morajo biti srečni, če najdejo ob poti štiriperesno deteljico. Na božje kazni za grehe marsikdo rad pozabi; boji se pa težave dneva, če zjutraj vstane na levo nogo ali če sreča zjutraj najprvo žensko osebo. Na število svojih dobrih del se ta in oni nič ne ozira; številko trinajst pa silno upošteva. Sam sem bil že nekoč v družini, kjer nas hišna gospodinja ni pustila preje k mizi, dokler niso skoraj s silo privlekli še štirinajstega, da bi ne bilo nesreče.

Praznoverje, vraže, to je novodobno poganatvo. Kdo edini more storiti kaj izrednega? Edinole Bog. Imajo nekatere stvari izredne moči, n. pr. razna zelišča, zdravila, a to moč jim je dal Stvarnik. Tudi prebrisan človek lahko upliva na domišljijo bližnjega, manj izobraženega, a to so naravne stvari. Koliko človeškega, naravnega lahko verni ljudje verujejo, ko zraven ne upoštevajo tega, kar je res božjega!

Praznoverje je že mnogega zmešalo. Kdo prešteje ciganske napovedi? Napovedi tistih, ki bi pač najprvo napovedali srečo sebi, če bi jim bilo to mogoče!

Eno vražo naj pa za mesec november, ko se mrtvih in umirajočih posebej spominjamo, nazorno opišem. Morda po resničnem dogodku:

Pri neki hiši je služila pobožna služkinja. Rada je molila, a lahkoverne svoje narave tudi ni zatajila. V svoj rojstni kraj

je hodila navadno le tedaj, ko je hodila svojim nečakom in nečakinjam za krstno, oziroma birmansko botro. Svojemu krvnemu sorodstvu je pridruževala še duhovno sorodstvo.

Nekoč je šla nečakinji za krstno botro, A ta nečakinja je bila slabotna in pričela je res hirati.

Pa dobi ta botra nekega jutra od svoje sestre pismo: Pridi hitro domov! Naša najmlajša grozno trpi že več dni. Le smrt jo more rešiti. Pa ne more revše umreti. Tu ja tam pa žalostno pogleda proti vratom. Kar gotovo je, da njen pogled išče še botre. Usmilji se revčka in pridi, da more umreti!

Žalostna je postala služkinja in solzna je pokazala pismo gospodarju. Ta je pa zamahnil z roko in povedal je, da so to prazne vraže. Še to je pripomnil, da bi bila botra naravnost morilka nedolžnega otroka, če bi šla k otroku samo s tem namenom in s to zavestjo, da mu ravno ona prinaša smrt.

Ni šla ta služkinja tedaj k trpečemu otroku. Pa je ravno tako kmalu umrl. A ko je prišla na pogreb, so jo sosede ožigosale, da je neusmiljena, ker je pustila otroka trpeti. Znale so povedati, da je ob času prihoda vlakov dete najbolj gledalo po botri, ki naj bi vendar pripeljala smrt v hišo. Brusili so se jeziki, ki so zagovarjali praznoverje. — Le Bog je gospodar življenja in smrti! Bog življenje daje in ga za ta svet ukinja.

Priznavajmo Boga za vladarja in gospoda! Vanj zaupajmo! Tudi izredne lastnosti, ki jih imajo nekatere stvari, so le od Boga. In vsa naša sreča prihaja edinole iz božjih rok. Nikdar iz napovedi cigank in varalic, ki večkrat razširjajo svoj delokrog tudi po naši župniji!

Na Irskem se pri razvalini nekega gradu nahaja star, kamenit kraljevski prestol. Naslonjač tega kamenitega prestola ima ozko podolgasto razpoko. Pa pravi ljudska lahko-vernost, da tistega, ki more skozi to razpoko vtakniti sklenjeni roki, nikdar več v življenju ne bolijo zobje. Kaj pravite, ko bi v Tržiču stal pred cerkvijo sv. Andreja tak kamen, ali bi kdo šel vtikat roke vanj?! —

To in ono.

Mladinska nedelja. Na misijonsko nedeljo v oktobru so bili naši šolarji povabljeni posebej k popoldanski službi božji, da so molili in peli za misijone. Čast otrokom in starišem; kar polnoštevilno so se odzvali. Ljubko je bilo zlasti petje otrok in tudi

pazljivo poslušanje govora in lepa molitev je pričala, da so naši najmanjši s srcem sledili pobožnosti. V novembru bo mladinska nedelja dne 9. novembra. Namen molitve naših najmanjših bo tedaj za naše pokojne farane in za duše v vicah. Lepi namen bo pač zopet to popoldne privabil številno mladino pred tabernakelj!

Gospodinjski tečaj za delavska dekleta priredi, podobno kot doslej že dve leti, tudi letos Vincencijeva konferenca v prostorih na Skali. V par dneh po objavi je bilo že zadostno število priglašenih. Pričetek bo v sredo 5. novembra zvečer ob šestih z molitvijo v kapeli zavetišča.

Pokopališče naj bo za Vse svete lepo urejeno. Smeti odlagajte le v jame, ki so nalašč zato narejene. Tisti, katerih svojci so že nad deset let v grobu naj se oglasijo v župnem uradu, če mislijo še grob ohraniti za nadaljno dobo desetih let! Sicer ne bodo upravičene pritožbe, če bo kdaj kakšen grob naenkrat prekopan!

Novi spomeniki so prišli te dni na naše pokopališče. Urejena je bila lepo grobnica blagopokojnega g. šolskega ravnatelja Kalingerja, čigar truplo čaka vstajenja poleg otroškega pokopališča, ko se je tudi v življenju ves žrtvoval za mladino. Lepo grobnico je dobila družina Bocakova in domač, pa originalno značilen spomenik je prišel na grob pokojnega lovca g. Toporiša iz Cegelš. Posebno spominsko ploščo za svoje pokojne sta dala vzdati tudi gg. Andrej in Leo Gassner nad vrati, ki vodijo iz pročelja cerkve na kor. Naš patronat, ki za cerkev rad prispeva, nima v cerkvi nobenega vidnega znaka, pa je prav da so zlasti blagopokojni stariši sedanjih lastnikov gradu dobili spomin tudi pri nas, čeprav njihova trupla v Tržiču ne počivajo.

Za ključarja podružne cerkve sv. Jurija v Bistrici je, po smrti g. Franca Stritih, imenovan g. Valjavec Janez, vulgo Česenj iz Bistrice.

Darovanja na žegnansko nedeljo so prinesla župni cerkvi Din 2753.30. Bog bodi plačnik!

Na Skali ima Vincencijeva konferenca v letošnjem šolskem letu izredno veliko otrok v sirotišču in v zavetišču. Zadnje dni je treba pripraviti kosilo kar za več kot 90 otrok. Darove blagih dobrotnikov res blagoslovlja Bog, da je mogoče vse to vzdrževati!

Štrideset let poteče te dni odkar prebivajo tržiški župniki v sedanjem župnišču. Staro župnišče je pokazalo že leta 1880 velike razpoke. Ni bilo več varno v njem

prebivati in tedanji g. župnik Rihard Frank se je moral preseliti v kaplanijo. Župnijska kronika poroča, da so se farani tedaj trmasto ustavljali vsaki popravi župnišča. Nastal je tudi tedaj neki prepir med župnikom in krajnim šolskim svetom zaradi rabe šolske zastave. G. Frank se je umaknil iz Trziča. Šel je za kanonika v Novo mesto. Na njegovo mesto v Trzič je bil dekretiran „zaradi posebnih krajevnih potreb“, najprvo za upravitelja, blagopokojni g. Franc Špendal. Šele po dobrih desetih letih, ko je res veliko pozidal in napravil novo župnišče, je postal g. Špendal pravi trziški župnik. Kot graditelj lepega župnišča je napisal v župnijsko kroniko med drugim: Najimnitnejša stavba je župnišče. Več kot po desetletnih obravnah je bilo končno določeno, da se mora staro župnišče podreti in na njegovem mestu pozidati novo. S podiranjem smo pričeli 1. julija 1889, z zidanjem pa 19. avgusta 1889. Do srede oktobra je bilo zidovje pod streho. Spomladi 1890 so zidanje nadaljevali. Izvršeno je bilo do konca septembra in je bil pri ogledu določen 1. november kot dan na katerega je že dovoljeno v župnišču stanovati. Vse delo je stalo do 14 000—goldinarjev. Graščina kot patron je plačala 3.600—kron, a 1.800—kron je darovala. Vse tri srenje so plačale: Trzič 3 leta po 33%, Sveta Ana in Sveta Katarina pa 2 leti po 49% občinske naklade. Naris je naredil stavbeni svetnik Svitil, zidal pa je Faleschini.

Oznanila za november.

1. **Praznik vseh svetnikov.** Ob 6. in 10. uri je sv. maša z dvema blagoslovoma, ob 8. uri z enim. Ob 10. uri je peta sv. maša. Popoldne ob 2. uri je pridiga za tretji red, litanije vseh svetnikov in nato sprejem v tretji red. Pridigoval bo g. pater vizitator tretjega reda iz Brezij.

2. **XXI. nedelja po Binkoštih, zahvalna nedelja in prva nedelja v mesecu.** Pri 6. sv. maši je skupno sv. obhajilo fantov in mož, po 10. sv. maši, ki je z blagoslovom, je zahvalna pesem. Pri 6. sv. maši je ta dan posebna pridiga za matere. — Popoldne ob 2. uri sv. rožni venec, litanije, pridiga, pete večernice za umrle, odhod na pokopališče, kjer je pred kapelico libera za umrle in petje žalostink. Zvečer po ave Mariji se molijo v župni cerkvi vsi trije deli sv. rožnega venca za verne duše v vicah, nato pa poje moški zbor prosvetnega društva sv. Jožefa žalostinke pred vojnim spomenikom in društvena godba igra žalostinke.

3. **Spomin vernih duš.** Sv. maše se prično že ob pol 5. uri zjutraj. Ob 6. uri je orglana sv. maša s slovenskim petjem, po 7. uri se prično velike bile, nato je slovesna črna sv. maša z leviti za vse verne duše in končno obhod po pokopališču, kjer je pred

kapelico libera za umrle farane. Zvečer ob 7. uri je v župni cerkvi sv. rožni venec in litanije Matere božje.

Popolni odpustek za duše v vicah more dobiti od popoldne 2. novembra do opolnoči na praznik vernih duš vsakokrat, kadar kdo obiše kako cerkev ali napol javno kapelo. Pogoj je obisk, prejem sv. zakramentov in molitev v papežev namen. Sv. obhajilo se more prejeti 2. ali 3. novembra, sv. spoved se pa more opraviti že 8 dni preje. Kdor hodi vsak dan k sv. obhajilu, temu ni treba za te odpustke posebej k sv. spovedi. Odpustki se morejo nakloniti le vernim dušam.

7. **Prvi petek v mesecu** z običajno pobožnostjo. Na predvečer od 7.—8. ure sveta ura v cerkvi.

9. **XXII. nedelja po Binkoštih.** Vse po navadi. Popoldne pobožnost mladine.

16. **XXIII. nedelja po Binkoštih.** Vse po navadi.

23. **XXIV. nedelja po Binkoštih.** Vse po navadi.

30. **I. adventna nedelja in god sv. Andreja.** Za pričetek zornic zjutraj ob 6. uri sv. maša z blagoslovom. Pri sv. Andreju bo sv. maša že prejšnji dan zjutraj ob pol 8.

Shodi cerkvenih organizacij:

Dekliška Marijina družba: shod 9., skupno sv. obhajilo 30., dekliški večeri po oznanilu v cerkvi. Marijina družba za žene: za shod velja pridiga 2. novembra zjutraj.

Fantovska Marijina družba: shod 9. skupno sv. obhajilo 2.

Tretji red: shod 1., vesoljna odveza pri shodu.

Marijina vrtca: shoda po oznanilu v cerkvi.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 15., dečki osnovne šole 22., deklice osnovne šole 29. Vedno popoldne ob 3. uri, naslednji dan po 8. sv. maši pa skupno sv. obhajilo.

Župnijska kronika za september.

Septembra v naši župniji rojenih: 5.

Septembra v naši župniji poročeni:

1. **Zadražnik Andrej**, čevljar, Trzič 148 in **Bahun Marija**, tovarniška delavka v Trziču št. 266, poročena 7. septembra.
2. **Ahačič Jožef**, delavec, Sv. Ana 34 in **Ahačič Helena**, posestnica, Sv. Ana 15, poročena 13. septembra.

Septembra v naši župniji umrli:

1. **Gros Simon**, bivši čevljar, rojen v Trziču 28. 10. 1864, umrl v Trziču 64, dne 4. septembra.
2. **Stritih Franc**, posestnik, rojen na Bistrici 10. 5. 1875, umrl na Bistrici 14, dne 9. septembra.
3. **Bečan Janko**, sin delavca, rojen v Trziču 7. 6. 1930 umrl v Trziču 258, dne 11. septembra.
4. **Dečman Antonija**, rojena v Trziču 12. 1. 1852, umrla v Trziču 148, dne 18. septembra.
5. **Kalan Marija**, šivilja, rojena v Trziču 16. 8. 1904, umrla v Trziču 136, dne 22. septembra.
6. **Zupan Marijan**, sin mizarkega delovodje, rojen v Trziču 17. 9. 1926, umrl v Trziču, dne 25. septembra.

Septemberskih poročil od drugod ni bilo.

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk**, župnik v Trziču. Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Gvido Rant**, O. F. M. Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič**.